

RTU studiju kurss "Vācu valodas fonētika un fonoloģija skolotājiem"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA1113
Nosaukums	Vācu valodas fonētika un fonoloģija skolotājiem
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Agnese Dubova - Doktors, Docents
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV, DE
Anotācija	Kursā tiek apgūtas pamatzināšanas par vācu valodas standartizrunu, sastatījumā ar latviešu valodu. Kursā laikā tiek praktizēta vācu valodas izruna, izmantojot izrunas vingrinājumus ar audio- un videomateriālu, kā arī attīstīta klausīšanās prasme attiecībā uz vācu valodas fonētiskajām parādībām.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Kursa mērķis ir vācu valodas literārās valodas izrunas apguve sastatījumā ar latviešu valodu, izmantojot fonētiskās likumsakarības un veicinot studējošo spēju noteikt un izskaidrot fonētisko likumsakarību vācu valodas mutvārdu runā. Kursa uzdevumi: 1. iegūt zināšanas par vācu valodas izrunas likumsakarībām segmentālajā un suprasegmentālajā līmenī; 2. lietot iegūtās fonētiskās zināšanas vācu valodā mutvārdos standartizētās situācijās: dialogos, īsos prozas un dzejas tekstos; 3. atpazīt fonētiskās un fonoloģiskās parādības oriģinālos vācu valodas mutvārdu tekstos; 4. iegūt zināšanas par vācu un latviešu valodas fonētiskajām un fonoloģiskajām likumsakarībām sastatāmā aspektā; 5. lietot iegūtās zināšanas atbilstoši vācu valodas izrunai dažādos mutvārdu runas žanros.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	1. Fonētikas terminu apskats, glosārija veidošana, klausīšanās un izrunas vingrinājumi, īsa teksta skaļa lasīšana; 2. Klausīšanās un izrunas vingrinājumi, dialoga, dzejoļa īsa teksta skaļa lasīšana audioieraksta veidošana; 3. Patstāvīga likumsakarību apguve, izrunas vingrinājumi, praktiski vingrinājumi, īsa prozas un dzejas teksta lasīšana, dialogu un preses teksta lasīšana, audioieraksta veikšana; 4. Mutvārdu žanru fonētiski stilistiskā analīze: oficiālā uzruna, lietišķa runa, akadēmiska lekcija, sarunvaloda; 5. Prezentācijas gatavošana par vienu vācu dialekta specifiku; 6. Transkripcijas vingrinājumi.
Literatūra	Obligātā / Obligatory: 1. Leitāne, Māra (1998): Praktische Phonetik des Deutschen im kontrastiven (Deutsch- Lettisch) Aspekt. Metodiska izstrādne. Ventspils. 2. Dubova, Agnese (2023): Praktische Phonetik. https://gedi.germanistik-ucm.eu/praktische-phonetik/ 3. Reinke, Kerstin (2016): Phonetiktrainer A1-B1. Aussichten. Kurs- und Selbstlernmaterial mit 2 Audio CDs. Stuttgart: Klett. 4. Šileikaitė-Kashauri, Diana (2015): Einführung in die Phonetik und Phonologie des Deutschen. Basiswissen, 5. Aufgaben und Literaturhinweise. Vilnius: Vilniaus universitetas. http://web.vu.lt/flf/d.sileikaite/files/2015/03/Sileikaite-Kaishauri_2015_Phonetik.pdf Papildu / Additional: 1. Hall, Cristopher; Natunen, Martina; Fuchs, Bertold; Freihoff, Roland (1995): Deutsche Aussprachelehre. Ein Hand- und Übungsbuch für Sprecher des Finnischen. Helsinki: Finn Lectura. 2. Rues, Beate; Redecker, Beate; Koch, Evelyn; Wallraff, Uta; Simpson, Adrian P. (2007): Phonetische Transkription des Deutschen. Ein Arbeitsbuch. Tübingen: Narr. 3. Stock, Eberhard; Hirschfeld, Ursula (1996): Phonotheke. Deutsch als Fremdsprache. Arbeitsbuch. Leipzig u.a.: Langenscheidt. Citi informācijas avoti / Other sources of information: 1. Duden (2025). Aussprache. Pieejams: https://www.duden.de/hilfe/aussprache 2. Duden. Das Aussprachewörterbuch (2015). 7. komplett überarb. u. aktual. Aufl., Bd. 6. Berlin: Dudenverlag
Nepieciešamās priekšzināšanas	Ar priekšzināšanām vismaz A2 līmenis.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Vārda un teikuma uzsvars vācu valodā sastatījumā ar latviešu valodu: 1. Vārda uzsvars (vācu valodas vārdi, saīsinājumi, svešvārdi); 2. Teikuma uzsvars (uzsvērtās un neuzsvērtās zilbes teikumā, teikumu un tekstu analīze).	4	6	2	6

Vācu valodas prosodijas sistēma: 1. Ritms un pauzes (teikuma dalīšana ritmiskās frāzēs); 2. Intonācija stāstījuma, jautājuma, pavēles izteikumos (intonācijas paraugu variācijas); 3. Intonācijas variācijas jautājumu teikumos (intonācija jautājumu teikumos ar jautājamo vārdu un bez tā, alternatīvie jautājumi, retoriskie jautājumi u.c.).	4	6	2	8
Vācu valodas patskaņu sistēma: Patskaņu pazīmes, sastatījums ar latviešu valodu: 1. Vācu valodas patskaņu četrstūris; 2. Vācu valodas patskaņu kvalitatīvās pazīmes; 3. Vācu valodas patskaņu kvantitatīvās pazīmes; 4. Vācu un latviešu patskaņu sastatījums.	6	10	2	12
Vācu valodas līdzskaņu sistēma: Līdzskaņu pazīmes, sastatījums ar latviešu valodu: 1. Vācu valodas līdzskaņu pazīmes; 2. Vācu un latviešu līdzskaņu sastatījums.	6	10	2	10
Pozīcijas jēdziens. Pozīcijas noteikta patskaņu un līdzskaņu izruna: 1. Patskaņu izruna noteiktās pozīcijās; 2. Līdzskaņu izruna noteiktās pozīcijās.	4	6	2	8
Vācu valodas mutvārdu žanru fonētiski stilistiskā diferenciācija: 1. oficiālā uzruna; 2. lietišķa runa; 3. akadēmiska lekcija; 4. sarunvaloda.	4	6	2	10
Standarta valoda un reģionālie varianti: Izrunas specifika vācu valodas dialektos.	2	4	2	6
Transkripcija.	2	4	2	8
Kopā:	32	52	16	68

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Spēj raksturot vācu valodas izrunas likumsakarības segmentālajā un suprasegmentālajā līmenī.	Pārbaudes veids: eksāmens Kritēriji: students prot raksturot vācu valodas izrunas likumsakarības segmentālajā un suprasegmentālajā līmenī.
Spēj raksturot vācu un latviešu valodas fonētiskajām un fonoloģiskajām likumsakarībām sastatītajā aspektā.	Pārbaudes veids: eksāmens Kritēriji: students raksturo vācu un latviešu valodas fonētiskajām un fonoloģiskajām likumsakarībām sastatītajā aspektā.
Spēj atpazīst vācu valodas izrunas fonētiskās un fonoloģiskās parādības mutvārdu tekstos.	Pārbaudes veids: eksāmens Kritēriji: students atpazīst vācu valodas izrunas fonētiskās un fonoloģiskās parādības mutvārdu tekstos.
Prot pārvaldīt fonētisko pamatterminoloģiju.	Pārbaudes veids: eksāmens Kritēriji: students pārvalda fonētisko pamatterminoloģiju.
Prot lietot vācu valodas izrunas likumsakarības segmentālajā un suprasegmentālajā līmenī.	Pārbaudes veids: eksāmens, praktiskais darbs Kritēriji: students prot lietot vācu valodas izrunas likumsakarības segmentālajā un suprasegmentālajā līmenī.
Prot izmantot iegūtās fonētiskās zināšanas vācu valodā mutvārdos standartizētās situācijās: dialogos, īsos prozas un dzejas tekstos.	Pārbaudes veids: eksāmens, praktiskais darbs Kritēriji: students prot izmantot iegūtās fonētiskās zināšanas vācu valodā mutvārdos standartizētās situācijās: dialogos, īsos prozas un dzejas tekstos.
Prot pārvaldīt vācu valodas izrunu atbilstoši literārās valodas standartam.	Pārbaudes veids: eksāmens, praktiskais darbs Kritēriji: students spēj veidot vācu valodas izrunu atbilstoši literārās valodas standartam.
Pārzina vācu un latviešu valodas fonētisko likumsakarību sastatījumu.	Pārbaudes veids: eksāmens Kritēriji: Students pārzina vācu un latviešu valodas fonētisko likumsakarību sastatījumu.
Izprot vācu valodas standartizrunas lietošanas pilnveidošanu dažādos mutvārdu žanros.	Pārbaudes veids: eksāmens, praktiskais darbs Kritēriji: Students pilnveido vācu valodas standartizrunu dažādos mutvārdu žanros.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Mājasdarbi	25
Tekstu lasījumi	25
Prezentācija	10
Rakstisks eksāmens	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	